

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
 หนองม่วงไข่ จำกัด อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

โดย

นายอภิชาติ มนัสตรง

พฤศจิกายน 2542

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

คณะธุรกิจการเกษตร

จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยนี้เพื่อต้องการทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการ
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองม่วงไข่ จำกัด อำเภอหนองม่วงไข่
 จังหวัดแพร่ โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม
 ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ เพื่อนำผล
 ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

สำหรับข้อมูลที่ได้ศึกษา ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ในกลุ่มต่าง ๆ ตาม
 แบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage
 Sampling) ของสมาชิก ได้ตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 327 คน และทำการวิเคราะห์ประมวลผลเพื่อ
 ทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่จำเป็นและสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
 สหกรณ์สรุปได้ว่า สมาชิกที่มีที่ดินทำการเกษตรมาก ปรากฏว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์
 มากกว่าสมาชิกที่มีดินทำการเกษตรน้อย รายได้ของสมาชิกปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กับการมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์คือสมาชิกที่มีรายได้มากจะเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์มากกว่าสมาชิกที่มีรายได้น้อย ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ คือเกษตรกรที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์นาน จะเข้าร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากกว่า เกษตรกรที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ที่ยังไม่นาน สำหรับด้านความรู้ ความเข้าใจ ในหลักและวิธีการสหกรณ์ ปรากฏว่าสมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์มาก จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากกว่าสมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์น้อย และสมาชิกที่มีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ปรากฏว่าเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากกว่า สมาชิกที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสหกรณ์ จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่าทุกปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ทั้งสิ้น สำหรับปัจจัยเกี่ยวกับเพศและอายุ พบว่า เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์

ปัญหา

1. สมาชิกขาดอุดมการณ์สหกรณ์ โดยไม่ส่งชำระหนี้ตามกำหนด และสมาชิกเข้าร่วมประชุมของสหกรณ์ ถิ่นหุ้นในสหกรณ์ และซื้อสินค้าในสหกรณ์น้อยมาก
2. คณะกรรมการดำเนินการขาดอุดมการณ์ ความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
3. ฝ่ายจัดการ ขาดอุดมการณ์สหกรณ์ ไม่เข้าใจงานสหกรณ์ ไม่มีประสบการณ์ ไม่มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก อีกทั้งไม่พัฒนาตนเองให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางแก้ไข

1. คณะกรรมการดำเนินการควรขอความร่วมมือจากกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อจัดฝึกอบรมสมาชิกอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดหลักสูตรเกี่ยวกับอุดมการณ์สหกรณ์ หลักและวิธีการสหกรณ์ สิทธิหน้าที่ของสมาชิก กฎหมายสหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบ และความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การทำกิจกรรมร่วมกัน และอบรมด้านจิตใจเพื่อให้สมาชิกรู้จักการเสียสละ อดทน ร่วมมือร่วมใจ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งมีการติดตามผลการฝึกอบรมอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ คณะกรรมการดำเนินการควรติดตามดูแลและตรวจสอบการใช้เงินกู้อย่างจริงจัง อีกทั้งต้องส่งเสริมให้พนักงานแต่ละฝ่ายมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอุดมการณ์สหกรณ์อย่างแท้จริง

2. กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ต้องจัดให้มีการศึกษาอบรมแก่คณะกรรมการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการดำเนินการต้องพัฒนาตนเอง โดยพยายามศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานสหกรณ์อยู่เสมอ ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล วางแผนและนโยบายให้ชัดเจน เพื่อให้ฝ่ายจัดการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง คณะกรรมการดำเนินการต้องเสียสละทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมอย่างจริงจัง

3. สหกรณ์ควรขอความร่วมมือจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เพื่อจัดฝึกอบรมพนักงานสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้รู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และพนักงานต้องมีอุดมการณ์ต่อการทำงาน รวมทั้งใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารงานได้อย่างถูกต้อง และต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก จัดชั้นสมาชิก ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มสตรี ส่งเสริมอาชีพนอกภาคเกษตร และต้องมีโครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรแบบครบวงจรให้กับสมาชิกสหกรณ์